

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 37/2020-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. januára 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného advokátkou Mgr. Helenou Farkašovou, Žerotínova bašta 1, Nové Zámky, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Tp 90/2018 a postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tpo 56/2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých konaní a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. marca 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou

namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 Tp 90/2018 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tpo 56/2018 (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“).

2. Vec sťažovateľa bola v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi a v zmysle čl. II bodov 3 a 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 bola predbežne prejednaná v prvom senáte ústavného súdu v zložení Jana Baricová (predsedníčka senátu) a sudcovia Rastislav Kaššák a Miloš Maďar.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bola obmedzená osobná sloboda 27. júla 2018 o 8.20 h. Vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru Nové Zámky (ďalej len „okresné riaditeľstvo Policajného zboru“) uznesením ČVS: ORP-621/1-VYS-NZ-2018 z 28. júla 2018 vzniesol sťažovateľovi obvinenie za zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 a ods. 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 a ods. 2 písm. b) Trestného zákona. Po vznesení obvinenia 28. júla 2018 vykonal vyšetrovateľ okresného riaditeľstva Policajného zboru prvý výsluch sťažovateľa ako obvineného. Sťažovateľ vyhlásil, že sa necíti vinným a v zápisnici z výsluchu zahlásil sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia. Prokurátor Okresnej prokuratúry Nové Zámky túto sťažnosť uznesením č. k. 1 Pv 389/18/4404-18 z 31. augusta 2018 ako nedôvodnú zamietol.

4. Uznesením okresného súdu sp. zn. 12 Tp 90/2018 z 30. júla 2018 bol sťažovateľ vzatý do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) a opatrením z toho istého dňa ustanovil sudca pre prípravné konanie sťažovateľovi obhajcu. Proti uzneseniu o vzatí do väzby sťažovateľ podal sťažnosť, o ktorej krajský súd rozhodol uznesením sp. zn. 1 Tpo 56/2018 z 15. augusta 2018 tak, že ju ako nedôvodnú zamietol.

5. Sťažovateľ namieta, že mu sudca pre prípravné konanie ustanovil obhajcu až opatrením z 30. júla 2018 (v deň jeho vzatia do väzby), pričom v čase, od ktorého bola sťažovateľovi obmedzená osobná sloboda až do ustanovenia obhajcu okresným súdom, boli vykonávané vyšetrovacie úkony i úkony súdu, ktorých sa obhajca nemal možnosť zúčastniť a brániť práva sťažovateľa, pričom zdôrazňuje, že mu hrozí vysoký trest za použitie § 47 ods. 2 Trestného zákona. Pochybenie v postupe okresného súdu i krajského súdu a porušenie svojho základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru vidí sťažovateľ v tom, že mu okresný súd ihneď po obmedzení osobnej slobody, resp. vznesení obvinenia neustanovil obhajcu a taktiež že nebol vyšetrovateľom okresného riaditeľstva Policajného zboru poučený *„o povinnosti mať obhajcu, buď zvoleného alebo ustanoveného súdom vzhľadom na hroziaci trest...“*.

6. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol: *„1. Právo [REDAKOVANÉ] podľa článku 6 odsek 3 písmeno c/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Nových Zámkoch a Krajského súdu v Nitre porušené bolo.*

2. Právo [REDAKOVANÉ] podľa článku 50 odsek 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Nových Zámkoch a Krajského súdu v Nitre porušené bolo.“

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

10. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

11. Sťažovateľ, ktorý je v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpený, v petite svojej sťažnosti namieta porušenie svojich práv postupom okresného súdu a krajského súdu bez označenia príslušných konaní týchto súdov.

12. Podľa § 45 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich základných práv a slobôd [§ 123 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde].

13. Ústavný súd, zohľadňujúc materiálny prístup k ochrane základných práv a slobôd, ako i závažnosť argumentov uvedených sťažovateľom v jeho ústavnej sťažnosti, na základe obsahu tejto ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených ustálil, že sťažovateľ namieta porušenie svojich práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní a postupom krajského súdu v napadnutom konaní. Tento postup vyústil do uznesenia okresného súdu č. k. 12 Tp 90/2018-9 z 30. júla 2018 a uznesenia krajského súdu č. k. 1 Tpo 56/2018-22 z 15. augusta 2018, na ktorých ústavnoprávne preskúmanie sa preto ústavný súd zameral. Ústavný súd len pre úplnosť konštatuje, že takýto nedostatok petitu ústavnej sťažnosti by mohol viesť aj k jej odmietnutiu podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde ako návrhu, ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom (m. m. III. ÚS 125/2017, IV. ÚS 154/2018, I. ÚS 56/2019).

III.1 K namietanému porušeniu práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní

14. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základných práv a slobôd poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a ústavný súd až subsidiárne.

15. Z princípu subsidiarity vyplýva, že ústavný súd poskytuje ochranu základným právam a slobodám iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri skúmaní podmienok konania o sťažnosti riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je ochrana základných práv a slobôd poskytovaná ústavným súdom prostredníctvom ústavou a zákonom o ústavnom súde upraveného konania o sťažnosti subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak o tejto ochrane nerozhodujú všeobecné súdy (II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť (I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

16. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ využil svoje právo podať proti uzneseniu okresného súdu, ako aj postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, sťažnosť, o ktorej bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o sťažnosti sťažovateľa v danom prípade nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o postupe okresného súdu v napadnutom konaní, keďže predmetná sťažnosť predstavuje účinný prostriedok ochrany práv sťažovateľa. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

III.2 K namietanému porušeniu práv postupom krajského súdu v napadnutom konaní

17. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ síce všeobecne namieta porušenie svojich práv postupom krajského súdu v napadnutom konaní, v okolnostiach danej veci je však zrejmé, že tento postup vyústil do uznesenia č. k. 1 Tpo 56/2018-22 z 15. augusta 2018, ktorým bolo rozhodnuté o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 12 Tp 90/2018 z 30. júla 2018 o jeho vzatí do väzby.

18. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že uznesenie č. k. 1 Tpo 56/2018-22 z 15. augusta 2018 nadobudlo právoplatnosť v ten istý deň a že sťažovateľovi bolo doručené 17. augusta 2018.

19. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť...

20. Sťažovateľ doručil ústavnému súdu túto ústavnú sťažnosť 25. marca 2019, pričom ústavná sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 20. marca 2019, teda zjavne po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty na jej podanie.

21. Uvedené predstavuje dôvod na odmietnutie tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanej.

22. Ústavný súd nad rámec uvedeného dáva do pozornosti sťažovateľa, že povinná obhajoba z dôvodu väzobného stíhania obvineného podľa § 37 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku vzniká až vykonateľnosťou rozhodnutia sudcu pre prípravné konanie alebo súdu o vzatí do väzby (§ 83 ods. 1 a 3, § 184 ods. 2 Trestného poriadku), nepôsobí spätne a nemá

preto vplyv na zákonnosť predchádzajúcich úkonov (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 5/2012 z 21. februára 2010).

23. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. januára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu